

ת"פ 51405/10/12 - מדינת ישראל נגד ג'מיל קונבר

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 51405-10-12 מדינת ישראל נ' קונבר
תיק חיצוני: 09/00005491/11

בפני	כבוד השופטת דנה כהן-לקח
מאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אורי גולדשטיין
נגד	
נאשם	ג'מיל קונבר ע"י ב"כ עו"ד ראמי עותמאן

החלטה

זו היא בקשה מטעם הנאשם לחזור בו מהודאתו לפי סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי, וכן להורות על ביטול אישום מחמת הגנה מן הצדק לפי סעיפים 149(10) ו-150 לחוק סדר הדין הפלילי. המאשימה מתנגדת לכך, ואני סבורה כי הדין עימה. להלן טעמיי למסקנה זו.

1. ביום 17.6.2014, בפתח ישיבת הוכחות, הציגו הצדדים לפני כב' השופטת לארי-בבלי הסדר-טיעון. בהתאם להסדר-הטיעון, הנאשם חזר בו מכפירתו, כתב-האישום תוקן, והנאשם הודה והורשע בעבירות שיוחסו לו כדלקמן: הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א(א) לפקודת התעבורה וכן מעשי פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין. בין הצדדים לא הושגה הסכמה עונשית, אולם הנאשם נשלח תחילה להכנת תסקיר של שירות מבחן. ביום 21.8.2014 הועבר לידי המשך הטיפול בתיק, והוא נקבע לשמיעת טיעונים לעונש לאחר קבלת התסקיר.

לישיבה שהתקיימה לפניי ביום 23.12.2014 לא התייצב הנאשם עקב מחלה. כפי שעולה מפרוטוקול הדיון של אותה ישיבה, בית-המשפט הציג שאלת הבהרה לצדדים בנוגע לעובדות כתב-האישום המתוקן, והצדדים השיבו לבית-המשפט בלא שהועלתה כל בקשה לחזרה מהודאה מצד ההגנה. בישיבה שהתקיימה לפניי ביום 9.3.2015 במעמד ב"כ הצדדים והנאשם, נשמעו טיעוני ב"כ המאשימה לעונש, שעתר ל-20 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, פיצוי לנפגעת העבירה ועונשי פסילה. במסגרת הטיעונים לעונש, הפנה ב"כ המאשימה גם לכך שהתסקיר נמנע מהמלצה טיפולית (פרוטוקול דיון מיום 9.3.2015, עמ' 12, ש' 29). עם תום טיעוני ב"כ המאשימה לעונש, בשלב בו הסנגור אמור היה להציג את טיעוניו לעונש, הוא ציין לפרוטוקול כדלקמן:

"אני מסתכל כעת בעוד חברי טוען, בהודעה של הנאשם במשטרה ואני שם לב שהוא בכלל לא נחקר תחת אזהרה בגין עבירת ההפקרה וכנראה במשטרה לא חשבו על עבירת ההפקרה בעת החקירה ומה שחשבו זה רק הסעת שב"חים, נהיגה פוחזת, סיכון

חיי אדם והפרעה לשוט. אני חושב שיש כאן בעיה ואני רוצה לחזור בי מההודאה לעניין ההפקרה. אבקש להגיש בקשה בכתב תוך 30 ימים".
(פרוטוקול דיון מיום 9.3.2015, עמ' 13, ש' 11-13).

בבקשה בכתב שהגיש הסנגור, הובהר במפורש כי הבקשה לחזרה מההודאה מתייחסת רק לעבירה של הפקרה לאחר פגיעה (להבדיל מהעבירה של מעשי פזיזות ורשלנות שגם בה הורשע הנאשם לפי הודאתו). הנימוק המרכזי של הסנגור בבקשתו בכתב הוא כי הנאשם הודה במסגרת הסדר הטיעון בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה "שלא בלב שלם ולא בהודאת אמת", וכי "...טעות המבקש [הנאשם] בהבנת הדברים נובעת בעיקרה ככל הנראה מעצם העובדה כי המבקש לא נחקר (במשטרה - ד.כ.ל) בביצוע עבירה זו ואף לא נשאל בגינה הן במישרין והן בעקיפין" (פסקאות 7-8 לבקשת הסנגור). בהקשר זה, הוסיף הסנגור וטען בבקשה בכתב כי מאחר שהנאשם לא נחקר במשטרה על העבירה של הפקרה לאחר פגיעה, "לא ניתנה לו הזדמנות לפרוש את משנתו בנוגע לעבירת ההפקרה" (פסקה 32 לבקשה), וממילא הנאשם לא השכיל להבין באופן אמיתי את משמעות הודאתו בכתב-האישום המתוקן, וכל שרצה היה לסיים את ההליך עקב חששותיו מפני תוצאותיו.

יוער כי בבקשה בכתב, הוסיף הסנגור וטען כי אם יתאפשר למרשו לחזור בו מהודאתו, הרי הוא עותר גם לביטול עבירת ההפקרה לאחר פגיעה מכתב-האישום, וזאת מחמת הגנה מן הצדק לפי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי. גם בהקשר זה, הטעם שהעלה הסנגור הוא כי הנאשם לא נחקר ולא הוזהר בחקירת המשטרה בגין העבירה של הפקרה לאחר פגיעה, ולפיכך יש לבטל את כתב-האישום בעניין עבירה זו עקב פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות וכן פגיעה בזכות להליך הוגן.

2. נקודת המוצא לצורך הכרעה בבקשת ההגנה לחזרה מההודאה קבועה בסעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי, ולפיה קבלת בקשה לחזרה מההודאה מחייבת "טעמים מיוחדים שיירשמו", באופן המלמד כי מדובר בחריג השמור למקרים יוצאי-דופן. "הטעמים המיוחדים שיירשמו" אינם בבחינת רשימה סגורה, ועליהם להיבחן בכל מקרה לגופו. בהתאם להלכה הפסוקה, המבחן המהותי לפיו תוכרע בקשת נאשם לחזור בו מהודאתו הוא האם מדובר ברצון כן ואמיתי של נאשם לחזור בו מהודאת שווא שמסר כדי להוכיח את חפותו, או שמא מדובר במהלך טקטי שנועד לגרוף תועלת משפטית כלשהי. אחד ממבחני העזר לעניין זה הוא עיתוי הגשת הבקשה. עם זאת, כבר נפסק כי גם במקרים בהם ביקש נאשם לחזור בו מהודאתו טרם גזירת הדין, אין להיעתר לבקשה באופן אוטומטי, ויש לבחון את מכלול נסיבות העניין. וכך נקבע בהקשר זה:

"גישה מקלה יתר על המידה כלפי נאשם המבקש לחזור בו מהודאתו מוסרת בידו כוח שניתן לנצלו לרעה. יוכל נאשם להודות במסגרת הסדר טיעון, לגרום בכך לביטול שלב ההוכחות, ולימים, לפני גזר הדין, יבקש לחזור בו מהודאתו. בינתיים עלולות ראיות התביעה להישחק, וחקר האמת ידחק. אין לאפשר זילות שכזו ביחס להודיה...לא בכדי מורה החוק כי יש צורך 'בנימוקים מיוחדים שיירשמו', כדי שהודיה והסדר טיעון לא יהיו תלויים על בלימה, על מנת להבטיח בטחון, יציבות ורצינות".

(ע"פ 6028/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (20.3.2014) מפי כב' השופט סולברג; ההדגשה במקור-ד.כ.ל).

3. במקרה דנן, לא מצאתי "נימוקים מיוחדים" לחרוג מהכלל ולהתיר את חזרת הנאשם מהודאתו:

ראשית, אתייחס לטיעוני הסנגור במישור העובדתי. עיון בהודעת הנאשם במשטרה מיום 29.10.2011 בשעה 21:45 (שצורפה לתגובת המאשימה) מעלה כי הנאשם הוזרר בפתח גביית הודעתו, בין היתר, כי הוא חשוד "בנהיגה בפגע וברח, גרימת תאונה...". במסגרת אותה הודעה, הנאשם היה זה שמסר לחוקר המשטרה כי המשיך בנסיעה ולא עצר במקום של התאונה שכן פחד שיקבל מכות "מהאנשים באוטו שפגעתי בו" (שם, ש' 12-13). בהודעה המשטרית השנייה תחת אזהרה מיום 30.10.2011 בשעה 00:11 (שצורפה אף היא לתגובת המאשימה), הוזרר הנאשם, בין היתר, בכך ש"פגעת ברכב שנסע על הציר". במסגרת אותה הודעה, מסר הנאשם לחוקר המשטרה כי ביצע פניית פרסה ופגע ברכב בצד של הנהג. לשאלת החוקר האם עצר אחרי הפגיעה כדי לראות מה קרה עם נוסעי הרכב או כדי להחליף פרטים, השיב הנאשם: "לא, אני פחדתי, נסעתי ועצרתי במחסום...פחדתי שירד ממנה מישהו שיכה אותי" (שם, ש' 69-77). בהתחשב בכל אלה, אני סבורה כי במישור העובדתי, אין בסיס לטענת ההגנה לפיה הנאשם לא קיבל בחקירת המשטרה אפשרות לטעון או להשיב לחשד בנוגע לכך שפגע ברכב אחר ולא עצר כדי לעמוד על תוצאות התאונה. ממילא, אין כל יסוד לקבוע כי נוצרה פגיעה בזכותו של הנאשם להליך הוגן או כי נפל פגם חמור בחקירת הנאשם במשטרה בכל הנוגע לעבירה של הפקרה לאחר פגיעה.

שנית, בהתייחס לטענת הסנגור כנגד כך שהחוקר המשטרתי לא הזהיר את הנאשם באופן מפורש בדבר עבירה של הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א לפקודת התעבורה, אומר כי שלב החקירה המשטרית נועד בעיקרו לבירור העובדות טרם גיבוש כתב-האישום, כאשר את סעיפי האישום קובעת התביעה לאחר קבלת החומר לידיה, והיא אינה מוגבלת לסעיפי העבירה או לנוסח האזהרה בהם בחר להשתמש החוקר שחקר את הפרשה. (ראו והשוו: החלטת כב' השופט דוד חשין בת"פ (י-ם) 417/97 מדינת ישראל נ' הפניקס הישראלי לחברת ביטוח בע"מ, פסקה 18 ואילך (7.11.1999); ע"פ (ת"א) 71758/04 קדר נ' שיצר, פסקה 13 (4.9.2005); ע"פ (ת"א) 70597/04 הנדלמן נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (1.12.2005)). ממילא, הטענה לפיה הנאשם לא הוזרר במפורש בדבר העבירה של הפקרה לאחר פגיעה במסגרת חקירתו המשטרית תחת אזהרה, אינה בבחינת פגם מהותי בחקירה המשטרית או פגיעה בהוגנות ההליך בכללותו. יודגש כי דברים אלה נאמרים מעבר לנדרש, שכן כאמור, הלכה למעשה הנאשם נחקר בגין כך שפגע ברכב אחר ולא עצר כדי לעמוד על תוצאות תאונה, באופן שהחקירה כללה באופן מהותי התייחסות ליסודות העבירה של הפקרה לאחר פגיעה, וניתנה לנאשם הזדמנות להשיב על כך בחקירה המשטרית. אוסיף ואציין כי לנאשם יוחסה כבר במסגרת כתב-האישום המקורי בתיק, החלופה המקלה מבין שלוש החלופות הנכללות בסעיף 64א לפקודת התעבורה, המושתתת על יסוד נפשי של רשלנות (קרי- שהיה על הנאשם לדעת שאדם נפגע או עשוי היה להיפגע).

שלישית, הנאשם יוצג לאורך כל הדרך על-ידי סנגורו. מתורגמן של בית-המשפט לשפה הערבית ליווה את הדיונים. בפרוטוקול הדיון שנערך לפני כב' השופטת לארי בבלי מיום 17.6.2014 נרשם בבירור מפי הסנגור כי הוא הקריא והסביר לנאשם את כתב-האישום המתוקן, וכי הנאשם הבין את תוכנו. חזקה על הסנגור כי לא היה מצהיר זאת לפרוטוקול, אלמלא עשה כן. מכל מקום, לא הוגשה בשעתו בקשה לתיקון הפרוטוקול, ולפיכך האמור בו משקף את אשר אירע. יוער כי אף בבקשה שלפניי, אין הצהרה של הסנגור כי לא הסביר לנאשם בשעת אמת את עובדות כתב-האישום המתוקן. זאת ועוד; באותו פרוטוקול נרשם מפי הנאשם כי הוא מודה במיוחד לו. ההגנה לא טענה דבר כנגד הודאה זו בישיבה שהתקיימה לפניי ביום 23.12.2014. רק בחלוף קרוב לשנה לאחר ביטול ישיבת ההוכחות ומתן ההודאה לפני כב' השופטת לארי-בבלי, ורק עם קבלת התסקיר וסיום שמיעת הטיעונים לעונש מטעם בא-כוח

המאשימה במהלך הישיבה שהתקיימה לפניי ביום 9.3.2015, טען הסנגור כי הבחין לראשונה שמרשו לא הוזהר כדין במשטרה בגין העבירה של הפקרה לאחר פגיעה. כאמור לעיל, לא מצאתי ממש בטענה זו במישור העובדתי. מכל מקום, טענה זו, כשלעצמה, אינה יכולה להוות "נימוק מיוחד" המצדיק חזרה מהודאה. כך הוא הדבר, שכן אין בטענה האמורה כדי ללמד שהודאת הנאשם בפני בית-המשפט לא הייתה אמת או כי הנאשם לא הבין את אשר הוא מודה בו בבית-המשפט. לשון אחר; כלל לא ברור מהבקשה שלפניי כיצד הטענה שהסנגור גילה בדיעבד שמרשו לא הוזהר כדין בחקירת המשטרה בדבר העבירה של הפקרה לאחר פגיעה (טענה שאינני מקבלת אותה), אמורה להוביל למסקנה כי הנאשם לא הבין בשעת אמת בבית-המשפט את כתב-האישום המתוקן שבעובדותיו הוא הודה. כך בוודאי, כאשר הנאשם אינו מבקש לחזור בו מהודאתו לגבי העבירה של מעשי פזיזות ורשלנות. אוסיף כי עצם העובדה שהנאשם ציין בפני שירות המבחן כי הוא חושש מתוצאותיו של ההליך המשפטי לגביו, אין בה כדי ללמד כי הודאת הנאשם בבית-המשפט בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה לא הייתה אמת או נבעה מחוסר הבנה.

בהתחשב בכל אלה, אינני מוצאת נימוק מיוחד המצדיק חזרה של הנאשם מהודאתו בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה. מן הטעמים שפורטו לעיל, אף אינני מוצאת ממש בטענת ההגנה בדבר פגם מהותי בחקירת הנאשם או בהליך בכללותו, באופן המצדיק את ביטול האישום בעניין זה.

אשר על כן, הבקשה על שני ראשיה נדחית.

לדיון שנקבע ליום 22.6.2015 בשעה 08:20 יבוא הסנגור ערוך להצגת טיעוניו לעונש.

המזכירות תמציא החלטה זו לב"כ הצדדים. כמו כן, המזכירות תוודא בטובה קבלת ההחלטה טלפונית עם עו"ד עותמאן, ותרשום הערה מתאימה על כך בתיק האלקטרוני.

ניתנה היום, ט"ז סיוון תשע"ה, 03 יוני 2015, בהעדר הצדדים.